

Dr. Hüseyin Başol GÜLEÇ
Proje Koordinatörü / Mülkiye Başmüfettişi

Tehdit Altındaki Kişilerin Korunmasında

Mülki İdare Amirlerinin Rolü ve Proje Sonuçlarının Değerlendirilmesi

AB Standartları Işığında İncinebilir Grupların Özellikle Kadınların Korunması projesi Temmuz 2011 tarihinde başlandı. 22 Kasım 2011- 20 Şubat 2012 tarihleri arasında 14 ilde (3 adet Ankara'da olmak üzere) 16 adet çalıştay gerçekleştirildi. İngiltere Büyükelçiliği ve İçişleri Bakanlığı arasında ikili işbirliği kapsamında yürütülen bir projedir. Çalıştayların gerçekleştirildiği iller Ankara (3 adet), İstanbul, İzmir, Erzurum, Hatay, Çorum, Çankırı, Niğde, Malatya, Şanlıurfa, Kırıkkale, Ordu, Bursa, Konya'dır. Çalıştayların gerçekleştirileceği iller seçilirken coğrafi dağılım gözetilerek her bölgeye ulaşılmaya çalışılmıştır.

Projenin faaliyet alanları: çalıştaylar ile farkındalık eğitimleri, ihtiyaç analiz raporu hazırlanması, yasalarda ve uygulamalarda karşılaşılan boşlukları belirleme ve gerekli değişikliklerin yapılması konusunda Reform İzleme Kuruluna teklifler sunma iken amaçları:

1- Proje kapsamında bulunan gruplarda Proje konusu olan "tehdit alan incinebilir grupların korunması" hakkında "farkındalık" ve "duyarlılık" oluşturmak,

2- Tehdit alan incinebilir grupların korunması konusunda mevzuatta ve uygulamada karşılaşılan eksiklikleri belirlemek olarak belirlenmiştir.

Proje başlangıcında uzman bir akademisyen gruba konuyla ilgili problem ve ihtiyaç analizi raporu hazırlanmıştır. Bu rapor: tehdit alan incinebilir grupların korunması konusundaki sorun ve ihtiyaçları, kadın cinayetlerinin nedenlerinin araştırılması konusunda sosyolojik ve psikolojik bir tahlili, mevzuat ve uygulamadaki boşlukların değerlendirilmesini içermektedir.

Bu çalıştaylara hedef kitle içinden; vali yardımcılar, Kaymakamlar, Aile Mahkemesi Hakimleri ve Savcılar, Barolardan Avukatlar, Üniversitelerden Kadın merkezi vb kurumların

Halbuki aile içi şiddet fiziksel şiddetin yanı sıra ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet olarak da ortaya çıkmaktadır. Çok defa kişinin fiziksel şiddet dışında uğradığı diğer şiddet türleri de fiziksel şiddet kadar yıkıcı olabilmektedir.

müdürlüklerini yürütenler ile Ceza Hukuku öğretim üyeleri, Emniyet ve Jandarmanın Asayiş, Güvenlik, Koruma şube müdürlükleri çalışanları, Kadın Hakları Dernekleri, İnsan Hakları Dernekleri gibi Sivil Toplum Kuruluşlarından temsilciler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının taşra birimlerinden temsilciler, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Sağlık Müdürlüğü ve Müftülük gibi kamu kurumlarından temsilcilerin katılımı buna ek olarak Ankara'da gerçekleştirilen 3

adet çalıştaya Mülkiye müfettişleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığının Asayiş, Koruma, Güvenlik, Terör birimlerinde temsilcilerin katılımı ile çalıştaylar gerçekleştirildi. Projelere katılım tüm illerimizde planlanan 35'er kişilik katılımların çok ötesinde sağlanmıştır. Yapılan çalıştayların sonucunda projeden elde edilen farkındalığın uygulamaya geçildiği, yazılı ve görsel medyaya yansımıştır.

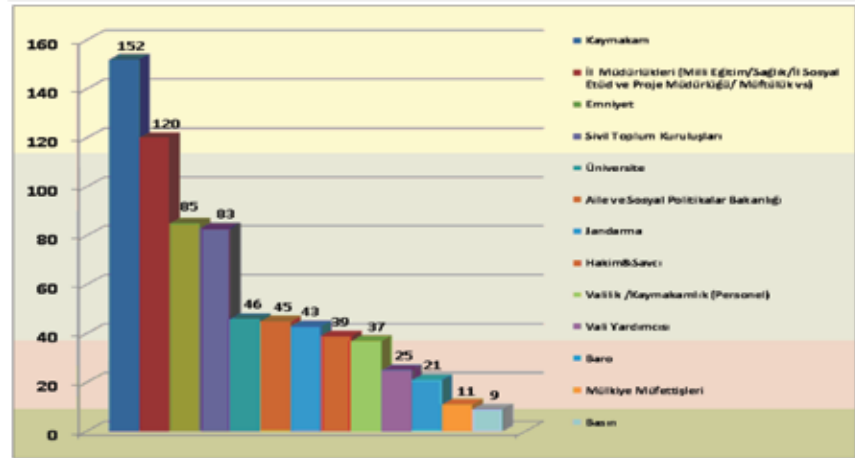
İllere ve mesleklerle göre toplam katılımcı sayısını gösterir tablolar aşağıda verilmiştir.

Meslek gruplarının içinde en fazla katılım sayısı 152 kişi ile kaymakamlara aittir. Bunu İl Millî Eğitim Müdürlükleri, Sağlık Müdürlükleri, Müftülükler, İl Sosyal Etüt ve Proje Müdürlükleri gibi Valiliklere bağlı kurumlardan katılanlar 120 kişi takip etmektedir. Emniyet Teşkilatından 85, Sivil Toplum Kuruluşlarından 83, Üniversitelerden 46, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı birimlerden 45, Üniversitelerden 46, Jandarmadan 43, Hakim ve Savcılardan 39, Valilik/Kaymakamlık Personelinden 37, Vali Yardımcısı 25, Barolardan 21, Mülkiye Müfettişlerinden 11, Basın temsilcilerinden 9 kişi katılmıştır.

Mülkiye Müfettişleri, Vali Yardımcıları ve Kaymakamları Mülki İdare Amirleri olarak beraber değerlendirildiğinde, toplam 188 Mülki İdare Amirinin çalıştaylara katıldığı görülmektedir. 16 adet Çalıştaya toplam 716 kişi katılmıştır. Ayrıca 16 Mart 2010 günü gerçekleştirilen "AB Standartları Işığında Tehdit Altında Olan İncinebilir Grupların ve Özellikle Kadınların Korunması" konulu ulusal sempozyuma 155 kişi katılarak toplam 875 kişiye ulaşılmıştır. Sempozyumda Tehdit Altında Olan İncinebilir Grupların ve Özellikle Kadınların Korunmasının hukuki,

Tablo 1: İllere göre katılımcı sayısı

Not: Ankara ili 3 çalıştayın verilerini içermektedir.

Tablo 2: Meslek gruplarına göre katılımcı sayısı

sosyolojik, ulusal ve uluslararası boyutları ele alınmış ve çalıştay sonuçları değerlendirilmiştir.

Proje kapsamında yapılan çalışmalar, 14 ilde yapılan 16 çalıştayda katılımcıların, yorum, görüş ve önerileri ve akademik çalışmalar sonucunda elde edilen veriler, uyum, işbirliği-koordinasyon ve yasal düzenlemeler konularında uygulamada karşılaşılan sorunlar ve elde edilen veriler şu şekilde belirlenmiştir.

1- Mülki İdare Amirleri ve Koluk, tehdit eyleminin varlığı halinde görevleri konusunda yeterli "farkındalık"a sahip değildirler.

Bir kişi tarafından tehdit aldığı şikâyeti ile Mülki Amirlere bir müracaat yapıldığında, MİA bu konuda adli makamları yetkili görmektedir-

Gerek aile içi şiddetten gerekse diğer tehdit türlerinde tehdidin ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerde acil durumlarda illerde valinin ilçelerde kaymakamın onayı ile gerekli tedbirler alınabilmeli ve derhal yürürlüğe konulabilmelidir.

ler ve genellikle bu tür müracaatları C. Savcılığına yönlendireceklerini beyan etmişlerdir.

Böyle bir durumda, önleyici tedbirler alma noktasında bazı Mül-

ki İdare Amirleri kendilerini yetkili görmekte ancak hangi tedbirlerin alınacağı noktasında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

Kolluk yetkilileri de; bir kişi tarafından tehdit aldığı şikâyeti kolluğa bir müracaat yaptığında, Mülki İdare Amirleri gibi bu konuda adli makamları yetkili görmekte ve bu müracaatları C. Savcılığına yönlendirecekleri beyanında bulunmuşlardır.

Tehdit eylemine ilişkin olarak kolluğun yetkili ve sorumlu olduğunu beyan eden kolluk görevlilerinin de alınabilecek önleyici kolluk tedbirleri konusunda üzerinde bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir.

Tehdit gibi çifte karakterli suçlarda Mülki İdare Amirlerinin ve Kolluğun önleyici tedbirleri almak konusunda farkındalığı artırılmalıdır.

2- Cumhuriyet Savcıları ve Aile Mahkemesi Hakimleri tehdit suçunu kendi görev alanları içinde algılamaktadırlar. Hakim ve savcıların, önleyici idari önlemlerin alınması için yetkili makamlara (MİA ve Kolluk) yazılı bildirimde bulunmalarını gerektiren bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

Tehdit suçunun, aile içi şiddet olayının bir parçası olması durumunda aile Mahkemesi Hakimleri, diğer tehdit olaylarında ayrıca Cumhuriyet Savcıları "tehdit"i öncelikli olarak bir adli görev olduğunu, ancak yapılan tehdit "ciddi" ise gerekli tedbirlerin alınması için yazılı bildirimde (Valiliğe/Kaymakamlığa-Kolluğa) bulunacaklarını belirtmişlerdir. Tehdit suçunun "ciddi" olmasını, ilgili kişinin gerçekleştireceğini ileri sürdüğü eyleminin "geçekleştirilebilir" ve "yakın" bir tehlike olması olarak açıklamışlardır. Gerekli önleyici tedbirlerin alınması için yazılı bildirimde bulunduğunu belirten adli yargı mensupları, bu bildirim yap-

mak konusunda yasal bir zorunluluk olmadığını ve önleyici tedbirlerin alınması konusunda bu bildirim konusunda inisiyatif kullandıklarını söylemişlerdir.

3- Yargı kurumları ve Mülki İdare arasında tehdit suçunun ve aile içi şiddetin önlenmesi konusunda işbirliği ve koordinasyon bulunmamaktadır.

Adli makamların (Aile mahkemele-ri ve C.Savcıları) tehditte yer alan unsurların önlenmesine yönelik kollukça işlem yapılması için Mülki İdareye bildirme zorunluluğu yoktur. Bildirim adli merciin inisiyatifine bağlıdır. Adli bir olayın İdarece adli makamlara bildirilmemesi "adli görevin ihmali suçu" niteliği taşıırken, adli makamların tehdit suçu gibi suçlarda gerekli idari önlemlerin alınması için idareye tehdidi bildirimini zorunlu tutan bir düzenleme yoktur. Bu nedenle yetkili adli mercilerde çifte karakterli suçlarda önleyici tedbirlerin alınmasını sağlamak bakımından farkındalık artırılmalıdır.

Tehdit eylemine ilişkin olarak, hem yargının ve kollukça alınan tedbirlerin neler olduğunu veya bir önlem alınıp alınmadığını karşılıklı olarak kontrol edebilecekleri bir sistem bulunmamaktadır. Tehdit suçunun farklı yerlerde birden defa işlenmiş olması durumunda tehdit altındaki kişi farklı yerlerde farklı mercilere müracaatta bulunabilmektedir. Aynı yerde (ilde-ilçede) kolluk, tehdidi Cumhuriyet Savcılığına bildirirse de kendisi bir önleyici önlem almaya-bilmektedir. Kolluk çok defa tehdidin varlığını C. Savcılığına bildirmiş olmayı görevin gereğini yerine getirmiş olarak kabul etmekte, eğer başkaca bir önlem alınacaksa bu konuda kendisine C. Savcılıkları tarafından bir talimat verilmesini beklemektedir.

Önleyici önlemler almakla yükümlü bulunan makamlar (MİA ve Kolluk), adli yargıda yürüyen işlemlerden, Cumhuriyet Savcılıkları ise önleyici önlemler almakla yükümlü makamların yürüttüğü işlemlerden bilgi sahibi olamamaktadır. Adli makamlar ve mülki makamlar arasında tehdidi önleme konusunda işbirliği eksikliği bulunmaktadır.

C. Savcılıkları, MİA, ve kolluk arasında tehdit suçu gibi çifte karakterli suçlarda işbirliğini sağlayacak yasal bir düzenlememe bulunmamaktadır. Bu nedenle devlete müracaat ettiğine inanarak bu kurumlardan herhangi birine müracaat eden bir kişi tüm gerekli tedbirlerin alınacağını haklı olarak düşünmektedir. Ancak tehdit suçu gibi suçlarda C. savcılığı sadece Türk Ceza Kanununda yer alan tehdit suçuna göre soruşturma başlatmakta, tehdidin gerçekleşmemesi için İdari tedbir almakla yükümlü MİA (Kolluğa) bildirimde bulunmamaktadırlar.

4- Geçen yıllar içinde yapılan eğitimler sonucu Kolluğun hakemlik yapma eğilimini bıraktığı görülmektedir.

Son 10 yıl içinde kolluk güçlerine yönelik olarak yapılan eğitimler ile aile içi şiddet konusunda polis ve Jandarma "kol kırılır yen içinde kalır", "aile içi sorun", "her ailede olur" gibi yaklaşımları terk etmiş görünmektedirler. Ancak burada hala sorun zaman zaman özellikle aile içi şiddet sorununun sadece fiziksel şiddet boyutu içinde algılandığı yönündedir. Halbuki aile içi şiddet fiziksel şiddetin yanı sıra ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet olarak da ortaya çıkmaktadır. Çok defa kişinin fiziksel şiddet dışında uğradığı diğer şiddet türleri de fiziksel şiddet kadar yıkıcı olabilmektedir. Fiziksel şiddetin dışında yer alan şiddet türlerinde kolluk güçlerinde "farkındalık" artırılmalıdır.

4320 sayılı Ailenin Korunması kanunu yerine yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 2. maddesinde aile içi şiddetten bahsedilirken açık tanımı yapılmış ve aile içi şiddetin fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel olarak gerçekleştirilebileceği açıkça düzenlenmiştir. Bu hali ile 4320 sayılı kanunda bahsedilen aile içi şiddet kavramı açıklanmış olmaktadır.

Kolluğun aile içi şiddet konusunda gösterdiği duyarlılığın “tehdit” suçu ile alınması gereken önlemler konusunda “farkındalık” ve “duyarlılık” artırılmalıdır. Tehdit suçunun çok defa somut delillerle ispatlanmasının güçlüğü yargılama sonucunda kovuşturmanın ceza ile sonuçlamasına bu durum ise “bu şikayetten bir şey çıkmaz” algısının gelişmesine sebebiyet vermişse de, tehdidin gerçekleştirilebilir ve yakın olması durumunda önleyici tedbirlerin alınmasında duraksamaya sebebiyet vermemelidir.

5- Aile içi şiddet ve tehdit olayı değerlendirilirken geliştirilmiş olan formlar yeterince kullanılmamakta ve bilinmemektedir. Uygulama birliği yoktur.

Aile içi şiddetin seviyesini belirlemek ve kolluğun değerlendirme yapmasında bir standart getirmek amacıyla geliştirilmiş bulunan “Aile içi şiddet tespit form”larının (risk değerlendirme formu) yeterince bilinmediği, kullanılmadığı daha önemlisi asıl ifa etmeleri gereken fonksiyonu eda etmedikleri tespiti yapılmıştır. Aile içi tespit formlarının amacı kolluk tarafından tespit yapılırken şiddet algısında kişisellikten uzaklaşarak tüm vakalara uygulanabilecek somut bir standart oluşturmaktır. Bu formlar şiddet ve tehdidin değerlendirilmesinde mutlak kullanılmalı ve ülke çapında uygulama birliği sağlanmalıdır.

6- Alınacak tedbirler konusundaki mevzuattaki eksiklikler tamamlanmalıdır.

Tehdit alan kişilerin korunması konusunda yasalarda yer düzenlemeler hakkında belirlenen eksiklikler şu şekildedir.

6.1- Terörle Mücadele Kanunu m.20’ye dayanılarak çıkarılan Koruma Hizmetleri Yönetmeliğinin 10. maddesi, terörle mücadelede rol alan kişiler dışında, terörle ilgili olsun olmasın, “çeşitli sebeplerle can güvenliklerinin ciddi ve harici tehdit olduğu anlaşılanların da talepleri üzerine korumaya alınabileceğinden” söz etmektedir.

Bu yönetmelik gizlidir. Yönetmeliği asıl amacı ise terörle mücadelede rol alan belirli kişiler hakkında koruma tedbirlerini düzenlemektir. Vatandaşın haklarını bilip bunu talep edebilmesi için yasal düzenlemelerin ulaşılabilir ve aleni olması gerekir. Aynı zamanda ikincil bir düzenleme olan bir yönetmelik içinde yer almaktadır. Koruma yönetmeliğindeki bu hükmün Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa eklenmesi uygun olacaktır.

6.2- 4320 sayılı Ailenin Korunması Hakkında kanunda yer alan koruma tedbirlerine uymama durumunda ilgilinin tutuklanacağı hususunun CMK’nın 100. maddesinde yer alan tutuklama nedenlerinin bir istisnası olacağının belirtilmesi gerekir.

4320 sayılı Ailenin Korunması Hakkında kanunda 3. maddesinde yer alan “kararda hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hakkında hapis cezasına hükmedileceği hususu şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyine ihtar olunur.” Şeklindeki hüküm bulunmaktadır.

Buna karşın Ceza Muhakemesi Kanununun 100. md.sinde tutuklama

Gerek aile içi şiddetten kaynaklanan tehdit gerekse diğer tehdit türlerinin sadece yargılama, hapisle, para cezasıyla cezalandırma gibi yöntemlerle çözülemeyeceği konusunda bir ittifak vardır. Bu sorunları çözmek için mültidisipliner bir yaklaşımla bu sorunun eğitim, sağlık, sosyolojik ve psikolojik vs. kökenlerine inilmeli ve tehdit/şiddet olgusu toplumsal bir sorun olarak konu ele alınmalıdır.

nedenleri tek tek sayılmıştır. Burada sayılan tutuklama nedenleri içinde 4320 sayılı kanunda yer alan koruma nedenlerine aykırı davranış sayılmamıştır. 4320 sayılı kanunda sayılan tutuklama hükmünü uygulama konusunda duraksamaya yer açmaması için ya 4320 sayılı kanunda tutuklama hükmünün CMK da yer alan tutuklama nedenlerinin bir istisnası olacağı belirtilmeli veya CMK 100. maddeye tutuklama nedenlerine koruma tedbirlerine uyulmamanın tutuklama nedeni olacağı hususu eklenmelidir.

Bu husus açıkça düzenlenmediği için 4320 sayılı kanuna göre tedbir kararlarına uymama durumunda tutuklama kararının verilmesi mümkün görülmemektedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kanununda tutuklama yerine zorlama hapsinden bahsedilmektedir. Bu hükmün hukuki sonuçlarını uygulama gösterecektir.

6.3- 2010/65 No’lu Genelge Can güvenliklerinin olmadığı yönünde

talepte bulunan ya da bu yönde bilgi edinilen kişilerle ilgili alınacak tedbirlere ve bu kişilerin korunmalarına yönelik olarak ilgili mevzuat kapsamında yapılan işlemlerin standartlaştırılması ve etkinleştirilmesi için çıkarılan 2010/65 no'lu bu Genelgeyle ilgili olarak;

Genelgenin, bazı kişisel verilere ulaşılmasını öngördüğü, bu meydana, Anayasanın 20. maddesine göre, herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu, Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsadığı, Kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenleneceği, dolayısıyla, bu konudaki mevzuat boşluğunun bir genelge ile değil de bir yasa ile düzenlenmesi gerekeceği belirlenmiştir.

6.4- Çift Karakterli suçlarda özellikle tehdit suçunda önleyici kolluk yetkisini kullanmakla görevli ve sorumlu bulunan Mülki İdare Amirleri ile Cumhuriyet savcıları arasında etkin bir işbirliği sistemi kurulmalıdır. Özellikle tehdit suçunun varlığı halinde Cumhuriyet savcılarının tehdit ile ileri sürülen hususların engellenmesi ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak üzere Mülki İdare Amirlerine bildirim zorunlu hale getirilmelidir.

6.5- Aile içi şiddet konusu dışında tehditle ilgili önlemlerin hep ikincil düzenlemelerde ele alındığı görülmektedir. Tehditle ilgili alınması gereken önlemlerin bir bütün olarak genel bir yasanın içinde yer alması uygun olacaktır. Bu konuda önerilen yasa PVSK'dır.

6.6- Gerek aile içi şiddetten gerekse diğer tehdit türlerinde tehdidin ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerde acil durumlarda illerde valinin ilçelerde Kaymakamın onayı ile gerekli tedbirler alınabilmeli ve derhal yürürlüğe konulabilmelidir. Bu kararlar belirli bir süre içinde kurulun onayına sunulmalıdır. Acil durumlarda kolluğun tahkikatı ve kurulun toplanmasının zaman alacağı geçici bir önlem olarak uygulanabilmeli, bu uygulamanın yapılabilmesi için yasal düzenlemelerde gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

7- Tehdit ve şiddet olgusu sadece adli ve idari önlemlerle önlenemez.

Gerek aile içi şiddetten kaynaklanan tehdit gerekse diğer tehdit türleri sadece yargılama, hapisle, para cezasıyla cezalandırma gibi yöntemlerle çözülemeyeceği konusunda bir ittifak vardır. Bu sorunları çözmek için mültidisipliner bir yaklaşımla bu sorunun eğitim, sağlık, sosyolojik ve psikolojik vs. gibi kökenlerine inilmeli ve tehdit/şiddet olgusu toplumsal bir sorun olarak konu ele alınmalıdır.

Tehdit alan kişilerin korunmasına yönelik Multidisipliner yaklaşımda; Mülki İdare amirlerinin koordinasyonunda güvenlik güçleri, hukukçular, psikiyatri uzmanları, psikologlar, sosyal hizmet uzmanlarının ve bu Konu Üzerinde Çalışacak uzman bir birimin bulunması, çalışanların empatik ve önyargısız yaklaşımla görevlerini yerine getirmeleri gereklidir.

Gerek aile içi şiddet ve tehdidin önlenmesine yönelik olarak çıkarılan kanunda gerekse diğer tehdit çeşitlerinde önemli problemlerden biride tehdit edenin elini kolunu sallayarak serbestçe gezebiliyor olmasıdır. Tehdit edenin asıl amacı tehdit ettiği kişinin iç dünyasında korku, endişe, güvensizlik ve yaşanılmaz

bir ortam meydana getirmektir. Çok defa sadece yerine getirilebilir, uygulanabilir bir tehdidin varlığı bu yıkımı gerçekleştirmeye yetecek ortamı yaratabilmektedir. Bu türeden bir düşünce ve ruh haline sahip bir failin serbest bir şekilde ortada olması tehdidin gerçekleştirmek istediği amaca hizmet eder durumdadır. Bu nedenle özellikle Şiddet/tehdit uygulayana yönelik tedbirler yasal düzenlemelerde yer almalı ve fail rahat ve bir şey yokmuş gibi serbest olmamalıdır. Eyleminin karşılığında ruhsal tedavi alması, toplum hizmetlerinde çalıştırılması, teknik araçlarla takip edilmesi (elektronik kelepçe ve iletişiminin takibi), hem caydırıcılık sağlayacak hem de faili eyleminden vazgeçirecektir.

Sadece failin caydırılması ve tehdit alanın korunması yeterli değildir. Toplumun eğitiminin artırılması, bu hususlardaki farkındalığın eğitimle yükseltilmesi sağlanmalıdır.

8- 4320 sayılı kanunda yer alan bazı hükümleri ve uygulamasına ilişkin öneriler bulunmaktadır.

8.1- 4320 sayılı kanun gereğince verilen koruma kararlarında, olayın ağırlık ve şiddeti sağlıklı değerlendirilememektedir.

Aile Mahkemelerince verilen koruma kararlarında genellikle istenilen koruma taleplerine bağlı kalındığı itirazı bulunmaktadır. Aile içi şiddetle uğrayan taraf ya da müvekkilleri genellikle yasada yer alan koruma taleplerinin tamamını talep etmektedirler. 4320 sayılı kanuna göre verilen kararlar işin gereği olarak duruşmasız olarak yapılmaktadır. Bu nedenle olayın ağırlığı, gerçekliği ayrıntılı değerlendirilme imkanı olmadan karar verilmek durumunda kalınmaktadır. Yine 4320 sayılı yasada verilen koruma kararlarına itiraz konusunda bir düzenlemede yapılmamıştır. Uygulamada kararı

veren aile mahkemesine yeniden incelenmek üzere itiraz edilebilmektedir. Yine korunma tedbirleri alınırken, özellikle tedbir nafakası, evin tahsis kararlarında; kişinin yaşam şartları ve yaşam kalitesini düşürülmemesine dikkat edilmesi değerlendirmenin diğer boyutudur.

6284 sayılı yeni yasada bu husus düzenlenmiş ve 2 hafta içinde verilen koruma kararına itiraz imkanı getirilerek 4320 sayılı kanunda bulunan eksiklik giderilmiş görünmektedir. İtiraz müessesesinin olayın şiddetine göre koruma kararına etkisini 6284 sayılı yasanın uygulanması ile görmek mümkün olacaktır.

8.2- 4320 sayılı kanunda önleyici tedbir alma yetkisi konusunda Mülki İdare Amirlerinin devre dışı bırakılması aile içi şiddet ve tehdit sorunu nu çözmemiştir.

4320 sayılı kanunda Aile Mahkemesince alınacağı öngörülen koruma kararları özü itibarı ile idari tedbir kararı olan adli karar niteliğindedir. Ancak bu koruma kararlarını bir yargı mercii almaktadır. Dolayısı ile bu kararlar adli karar niteliğindedir. Koruma kararı alma yetkisi konusunda Mülki İdare Amirlerinin devre dışı bırakılması sorunu çözmemiştir.

İdare sistemimizin yapısına göre suçun önlenmesi, önleyici kolluk tedbirlerinin alınması Mülki Amirlerin görevi alanındadır. İl idaresi Kanununda da bu husus açıkça düzenlenmiştir. Bu nedenle idari nitelikte önleyici yönü ağır basan bu tedbirlerin alınması Mülki İdare Amirleri yetkili kılınmaması doğru olmamıştır.

6284 sayılı yeni yasada bu hususun düzeltildiği ve koruma tedbirleri konusunda MİA'nında yetkili kılındığı görülmektedir.

8.3- 4320 sayılı kanunda tedbiri gerektiren faile yönelik olarak eği-

tim, tedavi, rehabilitasyon benzeri önlemler eksiktir.

4320 sayılı kanunda koruma tedbirleri içinde faile yönelik olarak "Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu." Şeklindeki düzenleme problemi çözmek için yeterli değildir. Çok defa bu koruma tedbiri amaçlanan gerçek işlevini yerine getirememektedir. Bazı aile içi şiddet vakalarının gerçek nedeninin psikolojik kaynaklı olması nedeni ile bu tedbirin uygulanması sorunu çözebilmektedir.

Yeni yasada "h) Korunan bireyle- rin bulundukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan bireylere ve bunların bulundukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması halinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu ve tedavisinin sağlanması." şeklinde daha geniş düzenlenmiştir.

8.4- Diğer bir dikkat çekici husus, 4320 sayılı Kanundan uygulamada genellikle eğitim seviyesi yüksek kadınların yararlanıyor olmasıdır. Yazılı ve görsel medyada halen yoğun olarak yer alan kadına yönelik şiddet olaylarının vehameti ve çokluğu bu algıyı güçlendirir durumdadır. Diğer bir ifadeyle, 4320 sayılı Kanundan asil ihtiyaç sahibi kadınların hizmetine sunulmasının başarmamış olmasıdır.

8.5- 4320 sayılı kanunda yer alan tedbirler yeterli değildir. Adli kontrol tedbirlerine ekleme yapılabilir.

9- Şiddet önleme ve İzleme merkezleri kurulmalı.

Yaptığımız çalıştaylarda katılımcıların önerdikleri birimdir. Mağdurların müracaatı ve gerekli işlemlerin takibi burada yapılmalıdır. Acil vaka

Gerek aile içi şiddet ve tehdidin önlenmesine yönelik olarak çıkarılan kanunda gerekse diğer tehdit çeşitlerinde önemli problemlerden biri de tehdit edenin elini kolunu sallayarak serbestçe gezebiliyor olmasıdır.

yönetimi için yeterli uzmanlardan oluşan bir ekip hazır bulunmalıdır.

Önerilen sisteme göre Şiddet önleme ve İzleme merkezlerinde: Mağdurlar/Müştekilerin buraya götürülmesi, ifadelerin burada uzman görevliler tarafından alınması, mağdur/müştekilerin durumlarını tespiti yönelik olarak risk değerlendirme formunun (RDF) doldurulması, aile içi şiddetin ve tehdidin riski yüksek çıkarsa "Koruma Kararı" verilmek üzere işlemlerin başlatılması, koruma işinde gerektiğinde ve şartlar izin veriyorsa özel güvenliğin yapılması, aile içi şiddet/tehdit olayından kaynaklanan işlemlerin maliyetinin tespit edilerek faile rücu ettirilmesi, risk değerlendirilmesinde "Orta" risk varsa "fail" in eylemlerinin, gerekiyorsa iletişim araçlarının takip edilmesinin sağlanması öngörülmüştür. Özel güvenlik hizmetlerinden yararlanma ve faile şiddet olayının sonrasında devlete çıkan maliyetin hesaplanarak faile rücu ettirilmesi düşüncesi bu türden olaylarda önemli bir caydırıcılık sağlayacaktır.

Siğınma evlerinin sayısı ve kapasitesi artırılmalı, Sosyal güvencesi olmayanların da iş ve barınma ihtiyaçlarını karşılayan birim olmalıdır.